

איכות חינוך-טיפול במסגרות לילדים מתחת גיל 3

מתוך מחקר טאליס הבינ"ל של ה OECD
עבור מסגרות לגיל הרך, 2018

מבחר ממצאים והמלצות למעונות היום ולמשפחתונים בישראל
יולי 2020

הגשת הממצאים:

נועה בן-דוד, ג'וינט-אשלים, מנהלת ידע ומחקר לקידום מוביליות חברתית כלכלית
יואב גוטמן, ריכוז סטטיסטי ונתונים

אמיר מדינה
ד"ר רמי סולימני

צוות המחקר

מטה מלווה

מנהלות משותפות למחקר

מדגם משפחתונים

תרגום כלים והתאמתם

איסוף נתונים וכלים

ריכוז סטטיסטי

ועיבוד נתונים

בקרה בינ"ל

מנהל אגף בכיר מעונות יום ומשפחתונים, משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
מנכ"ל, ג'וינט-אשלים

ורדה מלכה, אגף בכיר מעונות יום ומשפחתונים, משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
מיכל כרמל, אגף בכיר מעונות יום ומשפחתונים, משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
נועה בן-דוד, ראש תחום גיל רך, ג'וינט-אשלים

אורית בוגנים, אגף בכיר מעונות יום ומשפחתונים, משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
אוהד מנשרוב, מחמד סולימאן, מט"ח

רים אסעד, יועצת לג'וינט

שירה שרעבי, איל אדוארד, טלדור

יואב גוטמן, אוניברסיטת חיפה

ד"ר תרצה יואלס, אוניברסיטת חיפה

סקר טאלים - STARTING STRONG SURVEY

ילדים בשנות חייהם הראשונות ועד גיל 3, מבליים את רוב זמנם בחיק משפחתם או במסגרת חינוכית-טיפולית לגיל הרך. סקר טאלים מתייחס לסוגיות מרכזיות בהקשרי החיים המשמעותיים של ילדים מתחת גיל 3, הנוגעים לאיכות מסגרות חינוך-טיפול ולקשר בין המסגרת לבית.

מסגרות חינוך-טיפול לגיל הרך משרתות שתי מטרות ברמת מדיניות:

קידום התפתחות ילדים ושלומותם (WELL-BEING).

תמיכה בהורים להשתתף בשוק העבודה.

סקר טאלים - STARTING STRONG SURVEY

הממצאים מציגים סדרי עדיפויות לקובעי מדיניות, לקידום איכות מסגרות עבור ילדים מתחת גיל 3, ומתייחסים להיבטים של משילות וההקשרים להפעלת המסגרות. הממצאים נועדו להעשיר את הניתוח של קובעי מדיניות, מפעילי מסגרות וחוקרים, הנוגע למרכיבים שונים של איכות המסגרות והקורלציה ביניהם ולדון בהשפעתם על למידה והתפתחות מיטבית של ילדים.

מגוון והקף הנתונים

- ◀◀ מציגים את מאפייני כוח העבודה של סקטור מסגרות חינוך-טיפול לילדים מתחת גיל 3.
- ◀◀ מציגים השוואות בין סוגי המסגרות - מעונות ומשפחתונים, במגוון היבטים.
- ◀◀ מתייחסים לפרקטיקות הנהוגות במסגרות, למאפייני הילדים ולקשר בין המסגרת החינוכית-טיפולית להורים.
- ◀◀ מציגים צרכי פיתוח מקצועי של צוותי המסגרות.

הסקר במסגרות לידה-3 בוצע בישראל, גרמניה, נורבגיה ודנמרק

במקביל, בוצע הסקר במסגרות הקדם-יסודי בישראל, גרמניה, נורבגיה, דנמרק, איסלנד, יפן, צ'ילה, קוריאה הדרומית ותורכיה

חשיבות איכות מסגרות חינוך-טיפול לגיל הרך לצמצום פערים חברתיים

פערים חברתיים-כלכליים מוקדמים נשמרים לאורך שנים כתוצאה מאיכות סביבות הלמידה בבית ומאיכות מסגרות חינוך-טיפול בגיל הרך:

ממצאי פיזה מצביעים על כך, שפערים כלכליים-חברתיים, המתבטאים בהישגים לימודיים, נשמרים בגיל 15. הסיבות לכך נעוצות בהשתתפות במסגרות חינוך-טיפול לגיל הרך, באיכותן ובמשך ההשתתפות, לצד איכות סביבת הלימוד במרחב הביתי.

גורמים תרבותיים-חברתיים משפיעים על נגישות המשפחות למסגרות חינוך-טיפול לגיל הרך

מחקרים רבים מראים כי חסמים תרבותיים וחברתיים מעכבים או מונעים ממשפחות מאוכלוסיות פגיעות להשתתף במסגרות חינוך-טיפול איכותיות לגיל הרך. נמצא כי איכות האינטראקציות בין הצוות לילדים נמוכה יותר במסגרות בהן שיעור הילדים החיים בעוני, גבוה יותר. OECD 2018

זיהוי ויישום פרקטיקות מיטיבות המהוות מפתח לאיכות חינוך-טיפול ולקידום התפתחות, למידה ומיומנויות בקרב ילדים בשנות החיים הראשונות - עשויים לקדם טיפוחו של הפרט, בחברה הוגנת יותר.

המדגם בישראל למסגרות לידה-3

מדגם המסגרות המפוקחות בעלות סמל
154 מעונות, 71 משפחתונים
מעל 1000 נסקרים

→ כלל המגזרים
שאלונים בעברית ובערבית

← אנשי מקצוע
מנהלות מעונות
צוותי מעונות
רכזות משפחתונים
מנהלות משפחתונים

→ אחוז מענה
97%-93%

← פרישה ארצית
לפי מחוזות

אחוז מענה מקיף, מהימן ואיכותי - 97%-93% השבה
מאפשר להסיק מהמצאים על כלל המסגרות המפוקחות מתחת לגיל 3, בישראל

מסרים מרכזיים לחשיבות המחקר לבחינת איכות מסגרות לידה-3: מעונות ומשפחתונים

מסגרות נגישות וברות השגה
צמצום פערים

תכנון מוכוון DATA

בסיס נתונים ארצי
מקיף ומהימן

שינוי סדרי עדיפויות
ברמת ההוצאה הציבורית

שיח מתמיד בין
קובעי מדיניות
למפעילי
המסגרות

תפיסה משותפת
לאיכות המסגרות

השקעה מתמשכת:
בסטנדרטים, הון אנושי,
סביבה חינוכית ורצף חינוכי

במה הצלחנו ואיך
דואגים לשיפור
מתמיד

צרכים ואתגרים

מרכיבים לאיכות המסגרות

ילדים, הורים ואנשי צוות

התאמת הפיתוח המקצועי
לצרכי הצוות, כמענה

לתחומי פיתוח מקצועי מגוונים
למיומנויות המקדמות התפתחות ילדים
התייחסות למקורות לחץ בעבודה
הדרכה על קוריקולום

השקעה מתמשכת בצוות

יצירת רצף בין המסגרת
החינוכית-טיפולית לבית:

קשר קבוע של הצוות עם ההורים
מידע יום-יומי על פעילויות במסגרת
רצף עדכון ההורה על התפתחות
הילד
עידוד ללמידה ומשחק בבית

קשר ועבודה עם ההורים

התאמת פעילויות לילד
כפרט, בהתאם:

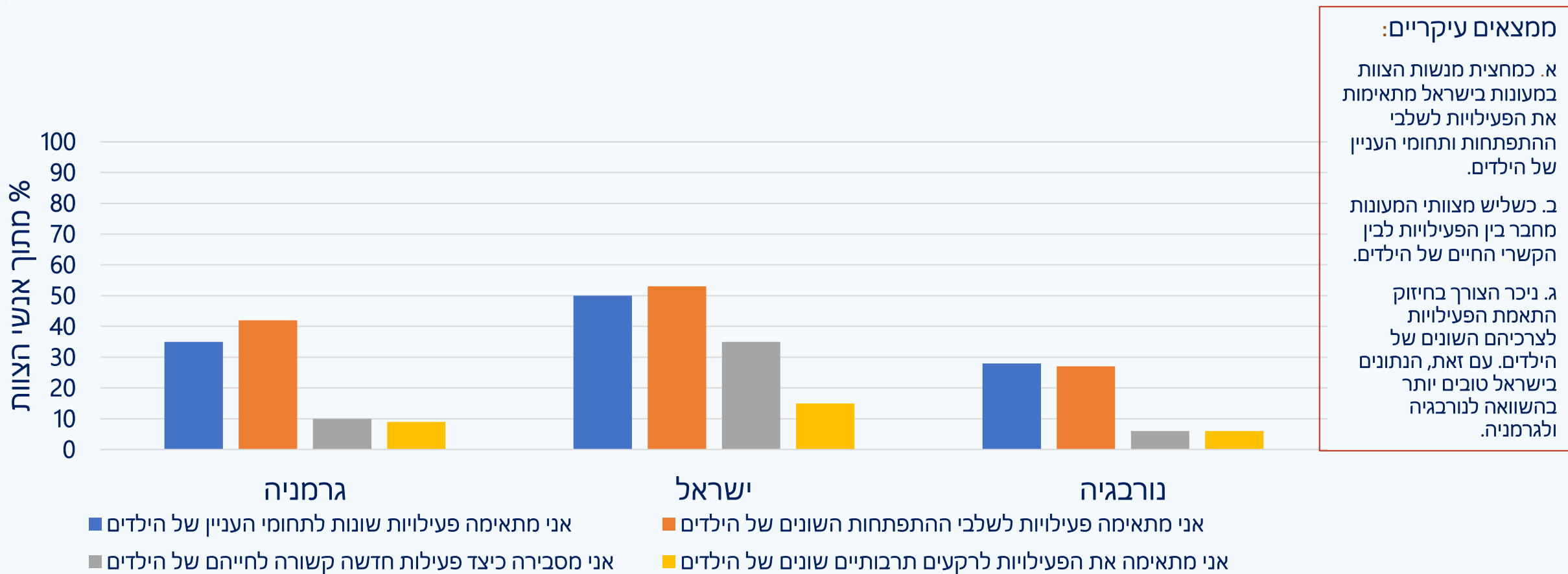
לשלב ההתפתחותי של הילד
לרקע התרבותי שלו
לתחומי העניין של הילד
להקשרי החיים של הילד

עבודה מותאמת פרט

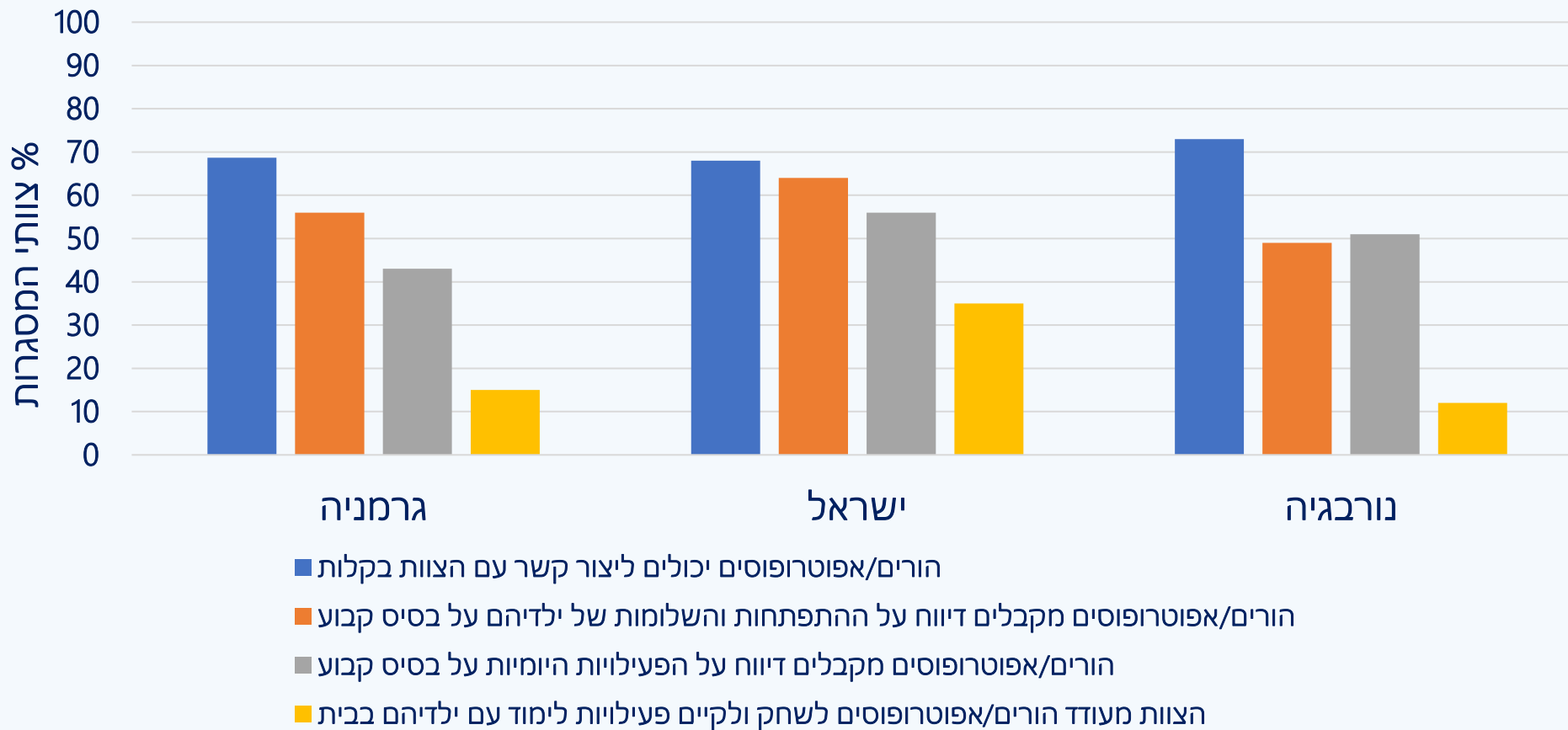
איכות המסגרת נמדדת בעבודה מותאמת לילד כפרט

אחוז נשות הצוות במעונות, המשתמשות בפרקטיקות המותאמות לילדים ולשלבי התפתחותם

איכות המסגרת נמדדת בקשר עם הורים-כשגרת עבודה

אחוז נשות הצוות שמקיימות את הפעולות הבאות לעידוד מעורבות הורים

ממצאים עיקריים:

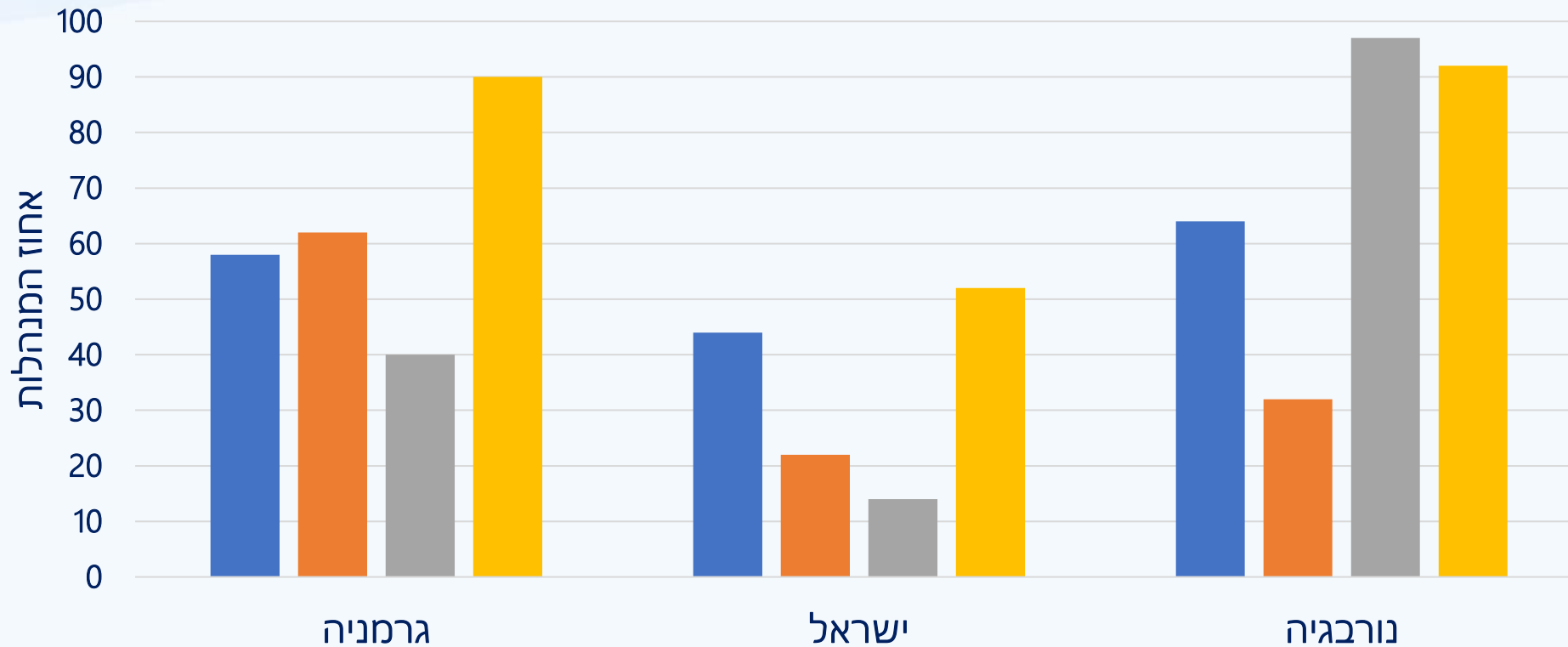
א. כ-70% מהורי המעונות יכולים ליצור בקלות קשר עם צוות המעון.

ב. 64% מהמעונות, הצוות שם דגש בדיווח להורים על התפתחות הילדים ושלומותם- על בסיס קבוע.

ג. ב-35% מהמעונות, הצוות מתייחס בשיח עם הורים לנושאים של קידום למידה והתפתחות הילדים גם בבית. אחוז הגבוה לפחות פי שניים בהשוואה לגרמניה ולנורבגיה, אולם ניכר הצורך לקדם שיח כזה בשני שליש מהמעונות בישראל.

מעורבות הורים ופעילויות מיוחדות במסגרות

אחוז מנהלות המעונות שדיווחו כי הן מציעות את הפעילויות הבאות להורים:

■ תמיכה במעורבות של ההורים בתפעול המעון ■ סדנאות או קורסים להורים בנוגע לגידול ילדים או התפתחות
■ פגישות המאפשרות להורים לתרום לניהול של המעון ■ ארגון אירועים למשפחות ומתן אפשרות להורים לבקר במעון

ממצאים עיקריים:

א. 44% ממנהלות המעונות מדווחות כי המעון מציע סדנאות העוסקות בהתפתחות הילד ובגידול ילדים.

ב. ניהול המעון כנושא בו יכולה להיות תרומה להורים, בא לידי ביטוי רק ב 14% מהמעונות, בהשוואה לנורבגיה שם תחום זה מיושם ב 97% מהמעונות, לפי דיווחי המנהלות.

ג. קיים פער קטן יותר בין ישראל לנורבגיה באשר לתרומת הורים בתפעול המעון: 22% בישראל לעומת 32% בנורבגיה.

צרכי הפיתוח המקצועי של צוותי המסגרות

תחומים ונושאים נבחרים בהשוואה בין מדינות

נורבגיה	דנמרק	גרמניה	מעונות בישראל	נושא
61%	50%	59%	64%	תכנים בהתפתחות הילד
35%	33%	53%	52%	מעקב אחר התפתחות, למידה ורווחת הילד ותיעוד
70%	49%	55%	51%	עבודה עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים
43%	32%	39%	49%	קידום המשחק
65%	41%	47%	49%	קידום אוריינות ושפה
50%	43%	41%	49%	לימוד של תיאוריות
46%	26%	40%	48%	ניהול וארגון קבוצה/כיתה
25%	13%	23%	40%	בריאות הילד והטיפול האישי בו (כגון היגיינה)

ממצאים עיקריים:

א. צרכי הפיתוח המקצועי בקרב נשות צוותי המעונות בישראל, אשר דורגו בעדיפות גבוהה יותר, נעים בין צורך ברכישת ידע ותכנים לבין צורך בחיזוק פרקטיקות המקדמות התפתחות קוגניטיבית של הילדים והתפתחות רגשית-חברתית.

ב. לצד זה, ניכר הצורך בחיזוק מיומנויות לעבודת הן עם קבוצת הילדים והן עם הילד כפרט, בהתאמה למאפייניהם.

שיעור נשות הצוות במסגרות בקהילה שדיווחו על צורך 'בינוני' או 'גבוה' בפיתוח מקצועי לפי נושאים

צרכי הפיתוח המקצועי של צוותי המעונות והמשפחתונים בישראל

תחומים ונושאים נבחרים בהשוואה בין סוגי מסגרות בישראל

משפחתונים	מעונות	נושא
39%	45%	קידום הלמידה באמצעות אומנויות
38%	49%	קידום שפה ואוריניות
37%	49%	קידום המשחק
37%	57%	יצירתיות ופתרון בעיות
37%	64%	תכנים בהתפתחות הילד
36%	51%	עבודה עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים
29%	49%	לימוד של תיאוריות
24%	32%	קידום מיומנויות מתמטיות

ממצאים עיקריים:

א. נשות צוות במעונות מדווחות על יותר צורך בפיתוח מקצועי ובתחומים מגוונים, לעומת נשות הצוות במשפחתונים.

ב. בתחומים רבים, הבדלים אלה אינם גדולים.

שיעור נשות הצוות במעונות ובמשפחתונים שדיווחו על צורך 'בינוני' או 'גבוה' בפיתוח מקצועי לפי נושאים

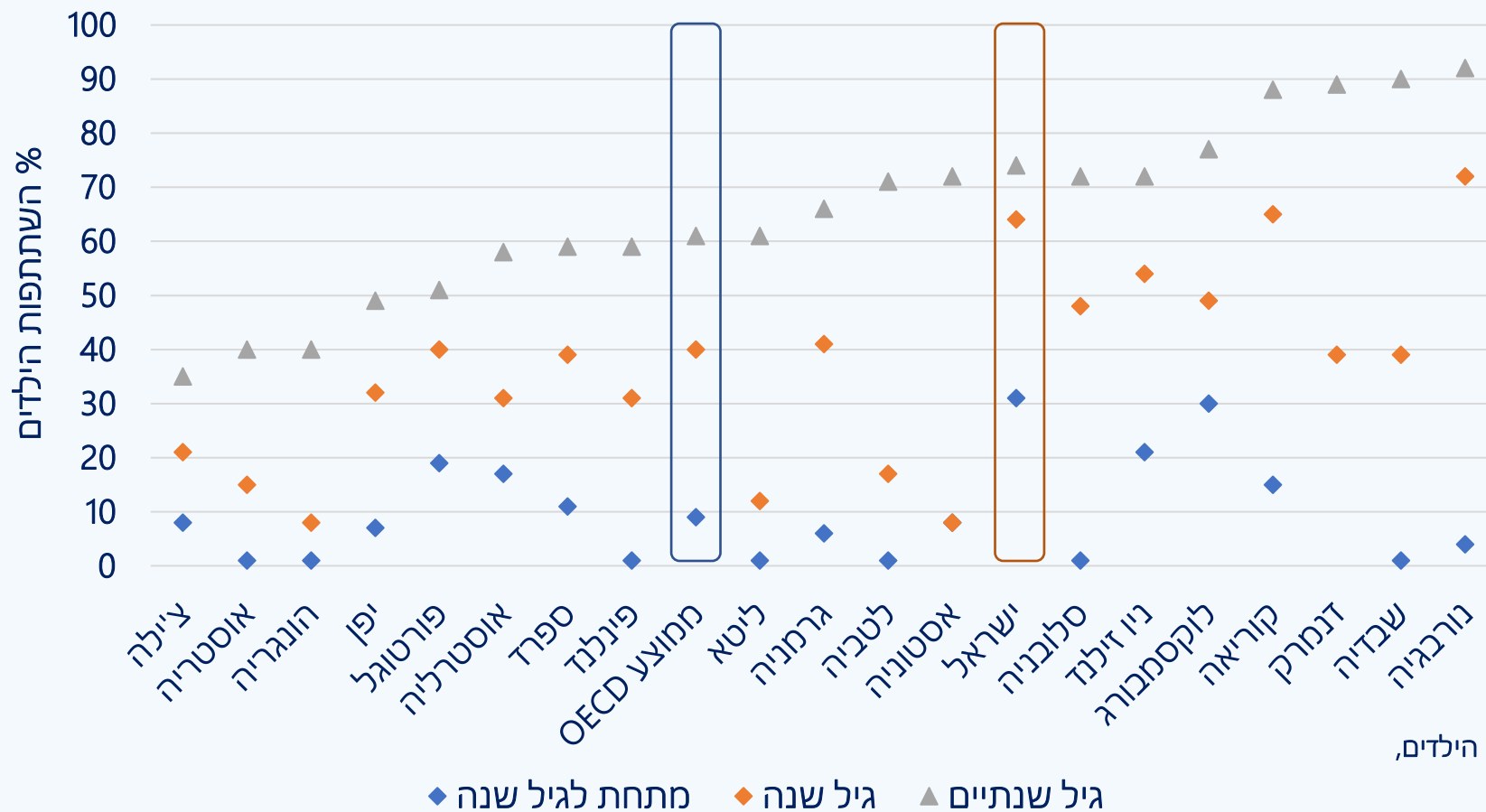

נתונים כלכליים - חברתיים

שיעור השתתפות במסגרות חינוך-טיפול לגיל הרך במדינות ה OECD

מבין כל הילדים בישראל וע"פ חלוקה גילאית

ממצאים עיקריים:

א. שיעור התינוקות עד גיל שנה, המשתתפים במסגרות חינוך-טיפול בישראל הוא הגבוה מבין מדינות ה OECD ועומד על 31%.

ב.. לפיכך, מרכיב הטיפול CARE ואיכותו בתפיסת החינוך-טיפול

לצד זה

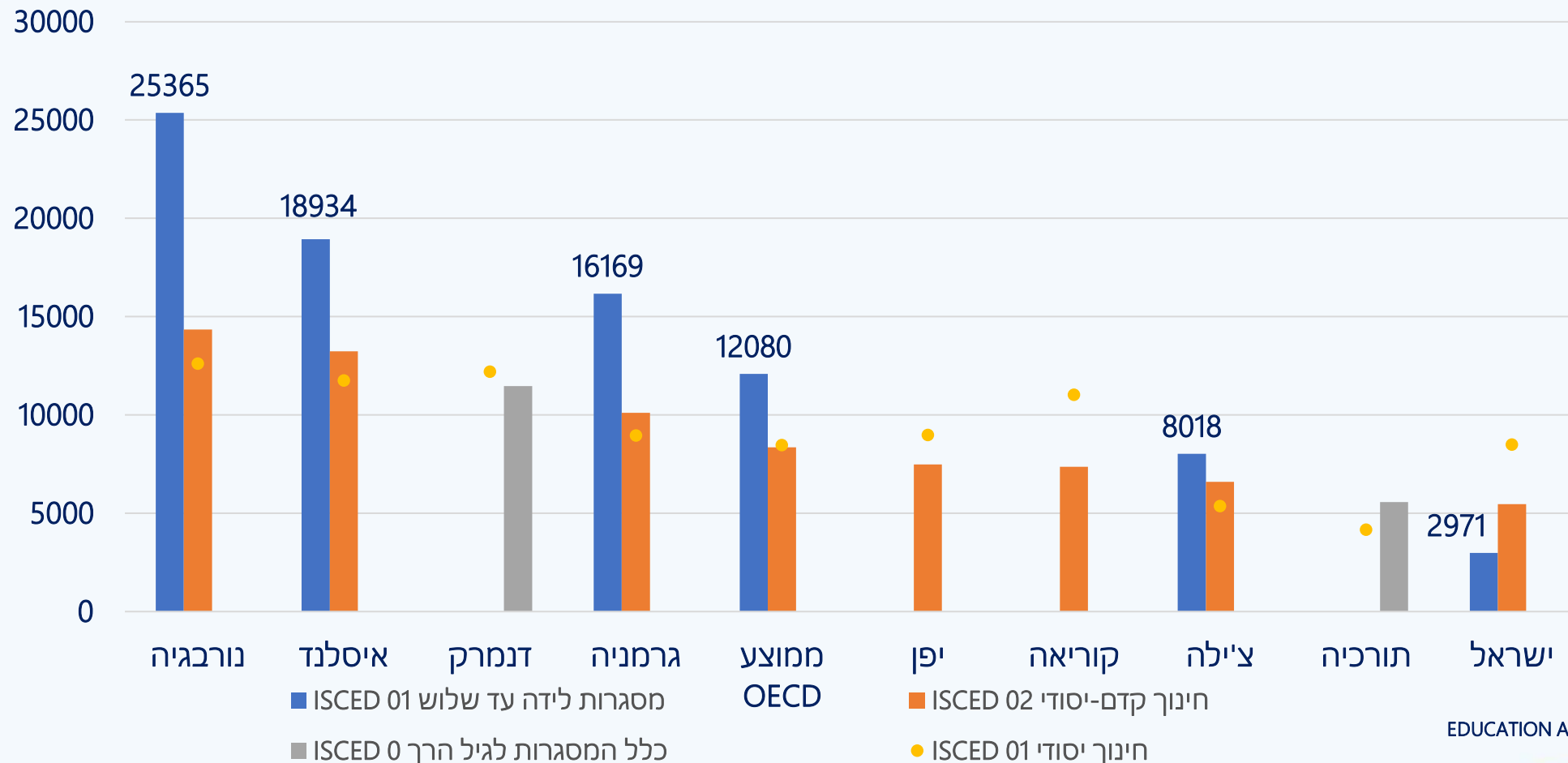
רשימות המתנה קיימות ב - 40% מהמעונות המפוקחים וב - 37% מהמשפחתונים

מקור: OECD 2019; שיעורי השתתפות ילדים עד גיל 3 במסגרות חינוך-טיפול לגיל הרך, לפי סוג המסגרת וגיל הילדים, נתונים המתייחסים ל 2017

השקעה ממשלתית שנתית פר-ילד במסגרות חינוך (USD):

מסגרות מתחת גיל 3, מסגרות קדם-יסודי ובית-ספר יסודי

השוואה בין מדינות מחקר טאליס לגיל הרך, למסגרות לידה-6, נתונים ל 2016

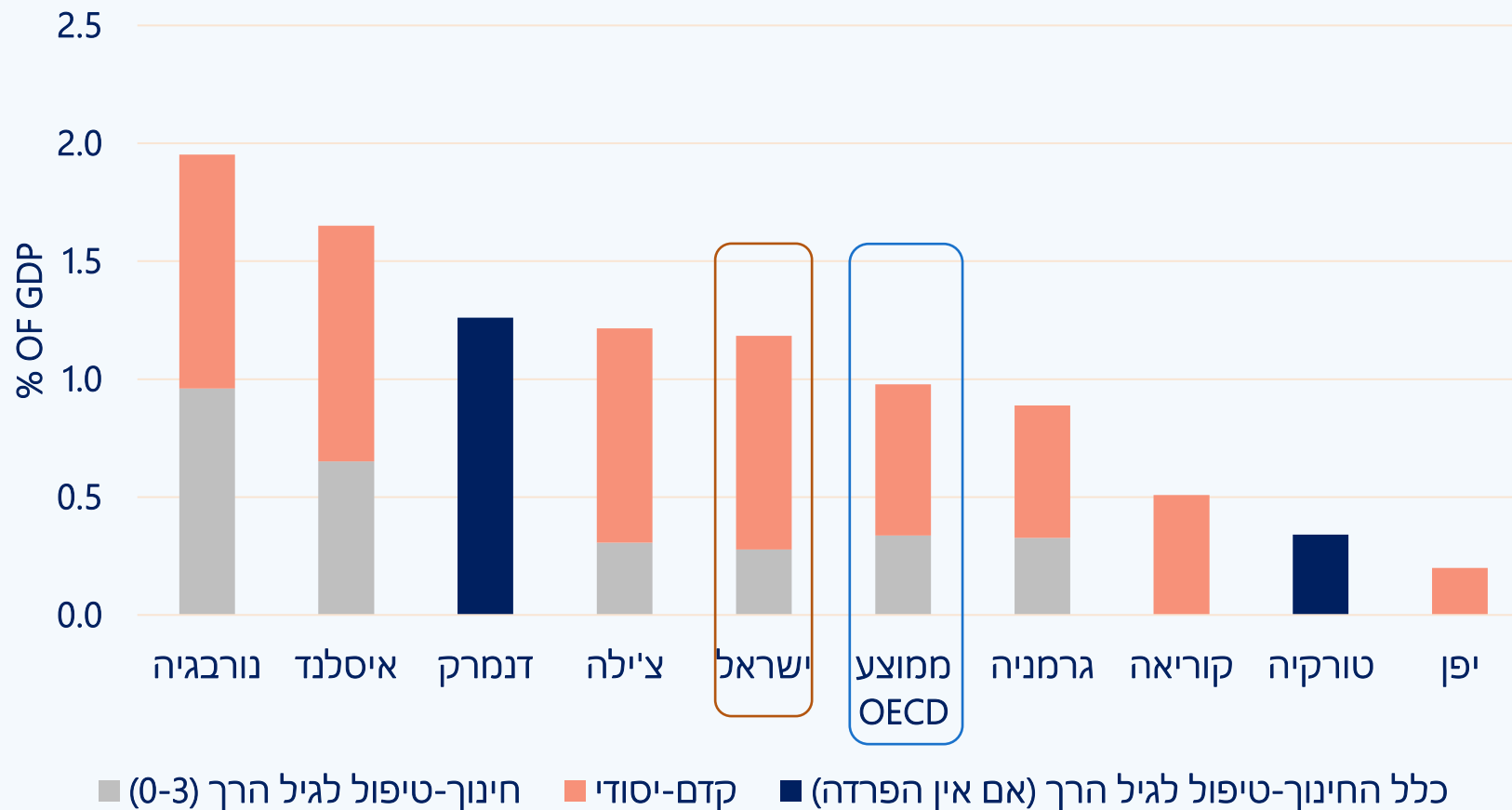
ממצאים עיקריים:

א. ממוצע ה-OECD של השקעה ממשלתית שנתית פר-ילד במסגרות חינוך-טיפול לגיל הרך (\$12080) גדול פי ארבעה ויותר מההשקעה השנתית בישראל (\$2971)

ב. בכל מדינות הסקר בהן ישנה הבחנה בהשקעה ממשלתית בין מסגרות חינוך-טיפול לידה-3 למסגרות הקדם-יסודי, ניכרת השקעה גדולה יותר במסגרות לידה-3, כאשר בישראל, המצב הפוך.

הוצאה ממשלתית שנתית כאחוז מהתמ"ג בין מסגרות חינוך-טיפול לגיל הרך

השוואה בין מדינות מחקר טאליס לגיל הרך, למסגרות לידה-6, נתונים ל 2016

ממצא עיקרי:

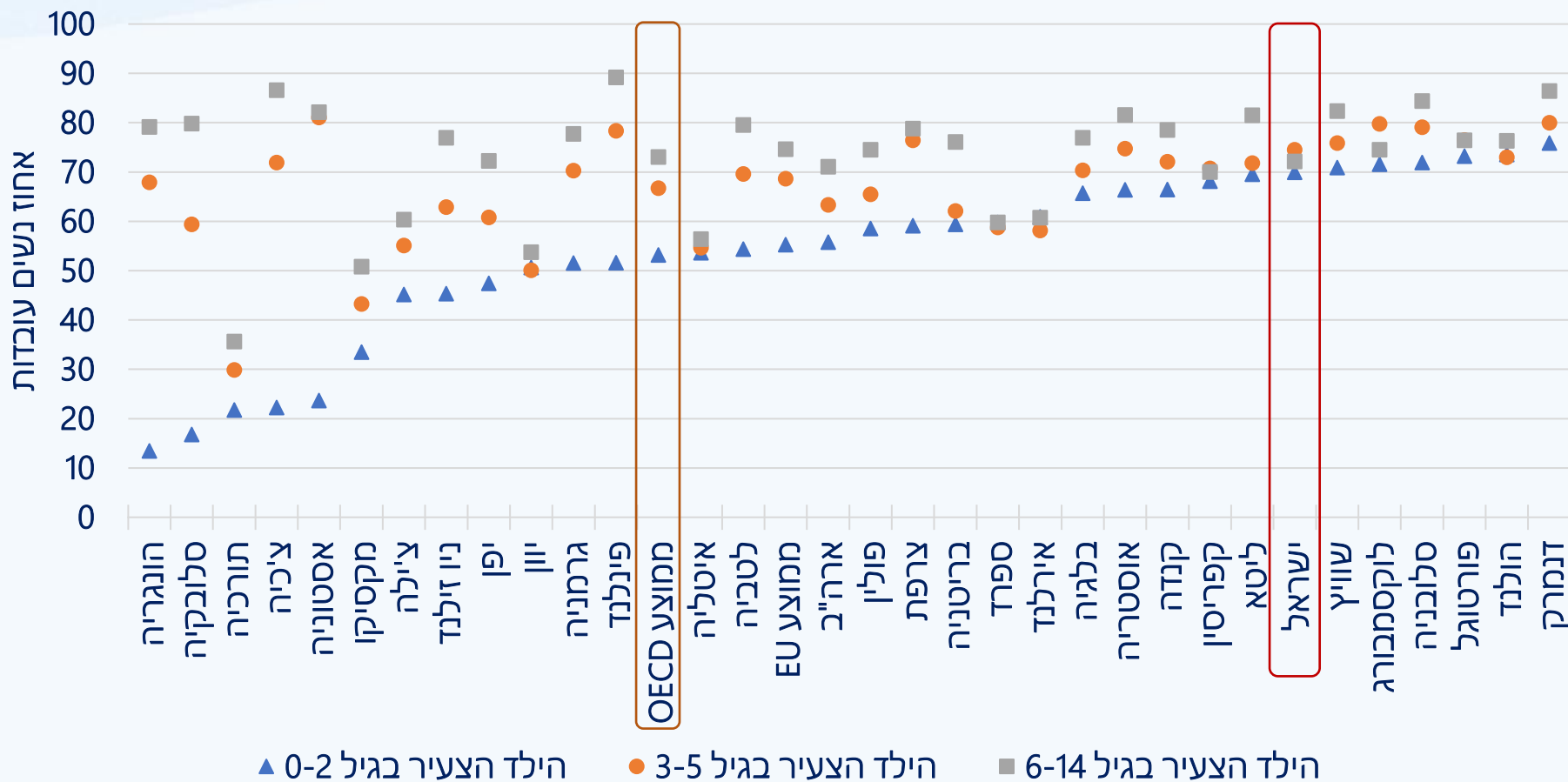
א. בבחינה של הוצאה ממשלתית שנתית עבור מסגרות לילדים מתחת גיל 3, כאחוז מהתמ"ג, לא נמצא פער גדול בין ישראל (0.27%) לבין ממוצע ה-OECD (0.33%).

ב. בגרמניה, אחוז הוצאה מהתמ"ג עבור מסגרות לילדים מתחת גיל 3, עומד על 0.32% ובנורבגיה עומד על 0.96%.

ג. במסגרות הקדם-יסודי ההשקעה של ישראל עומדת על 0.9% מהתמ"ג, וממוצע ה-OECD עומד על 0.64% מהתמ"ג.

שיעור תעסוקת אימהות בגילי 15-64 במדינות ה OECD

לפי גילו של הילד הצעיר ביותר, משנת 2014 והלאה

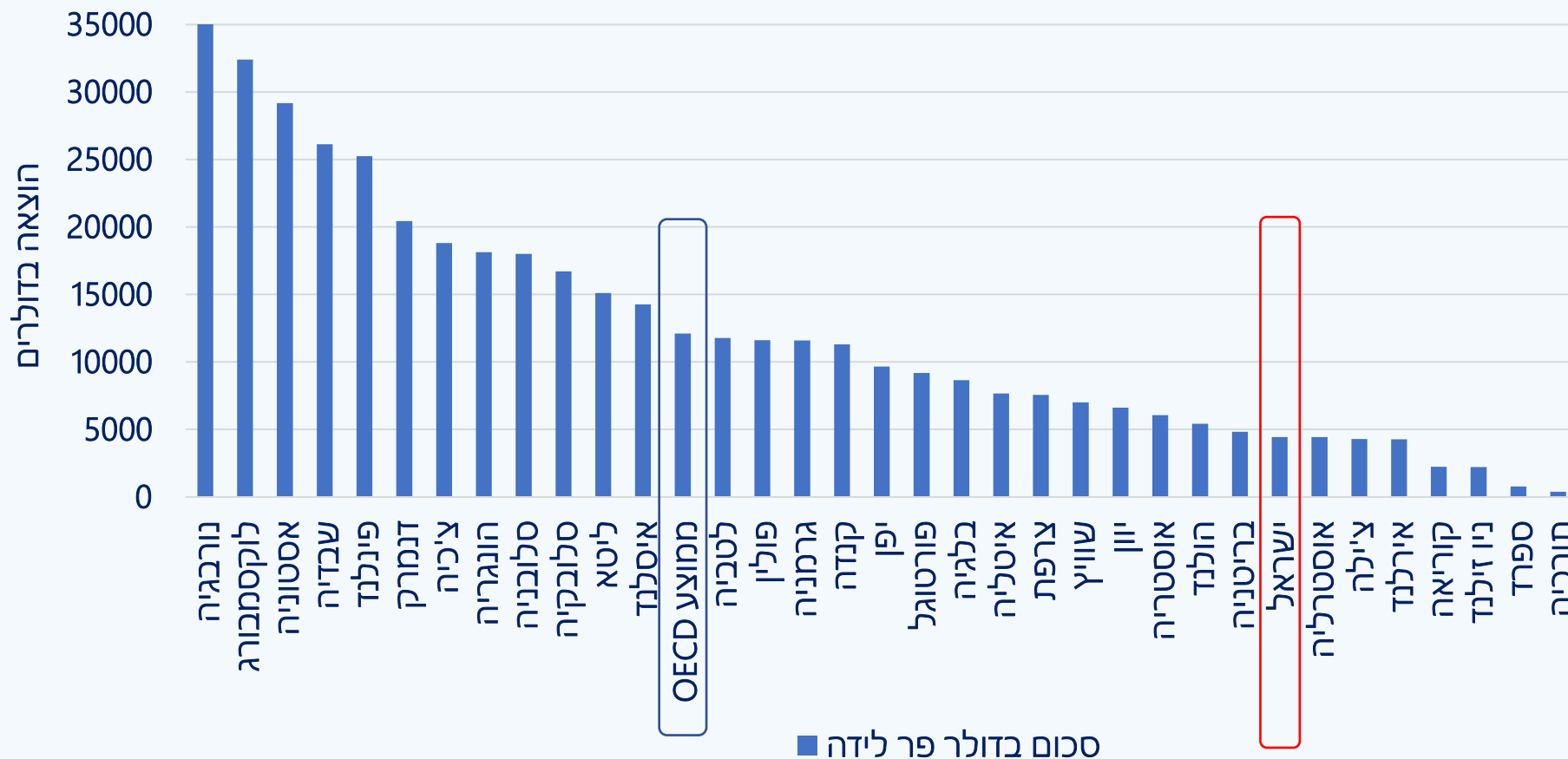
ממצאים עיקריים:

א. בישראל, שיעור תעסוקת אימהות בהתייחס לגילו של הילד הצעיר ביותר כמעט זהה, עם פערים קטנים הנעים בין 69.9% אימהות לילדים עד גיל שנתיים, ו- 74.5% אימהות לילדים עד גיל 14.

ב. ממוצע ה- OECD עומד על 53.2 עבור אימהות לילדים עד גיל שנתיים וכמעט זהה לישראל, עבור אימהות לילדים בגילאי 6-14: 73%.

מקור: OECD 2016; שיעור תעסוקת אימהות מ 2014 או מאוחר יותר; OECD בסיס נתונים על משפחות

הוצאה ממשלתית על חופשת לידה השוואה בין מדינות ה OECD , 2015

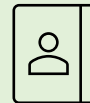

ממצא עיקרי:
ההוצאה בישראל עבור חופשת לידה עומדת על \$4426, כאשר ממוצע ה OECD גבוה כמעט פי שלושה.

מקור: OECD 2018:
סך התשלום האפשרי לאימהות עבור חופשת לידה; בסיס הנתונים של ה OECD לגבי משפחות.

מאפייני הצוותים ותנאי עבודה
במעונות ובמשפחתונים

מרכיבי שביעות רצון מתפקיד

שביעות רצון מהעבודה עצמה ותחושת מחויבות ←

שביעות רצון מהשכר ומחווה ההעסקה ←

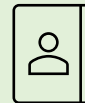
תחושת הערכה מצד החברה ←

כמעט 100% מנשות צוותי המסגרות, במעונות ובמשפחתונים מביעות שביעות רצון מעבודתן.

16% נשות צוות במעונות ו 47% במשפחתונים מרוצות מהמשכורת שלהן.

לצד נושא השכר, 28% מנשות צוותי המשפחתונים ו - 57% מנשות צוותי המעונות מרוצות מחווה ההעסקה שלהן.

56% מנשות צוותי המעונות ו 84% מנשות צוות המשפחתונים מרגישות כי החברה מעריכה את עבודתן.

נתונים לשעות עבודה ולהשכלה

שעות עבודה שבועיות

← ממוצע סך שעות עבודה שבועיות של מנהלות משפחתונים הינו 48.7 , לעומת 33.7 של צוותי מעונות.

← ממוצע שעות שבועיות, שאינן ישירות עם הילדים הינו 11.77 עבור מנהלות משפחתונים, לעומת 7.23 במעונות.

השכלה

80% ממנהלות המשפחתונים ו - 52% מנשות צוותי המעונות הינן בעלות הכשרה מקצועית על-תיכונית.

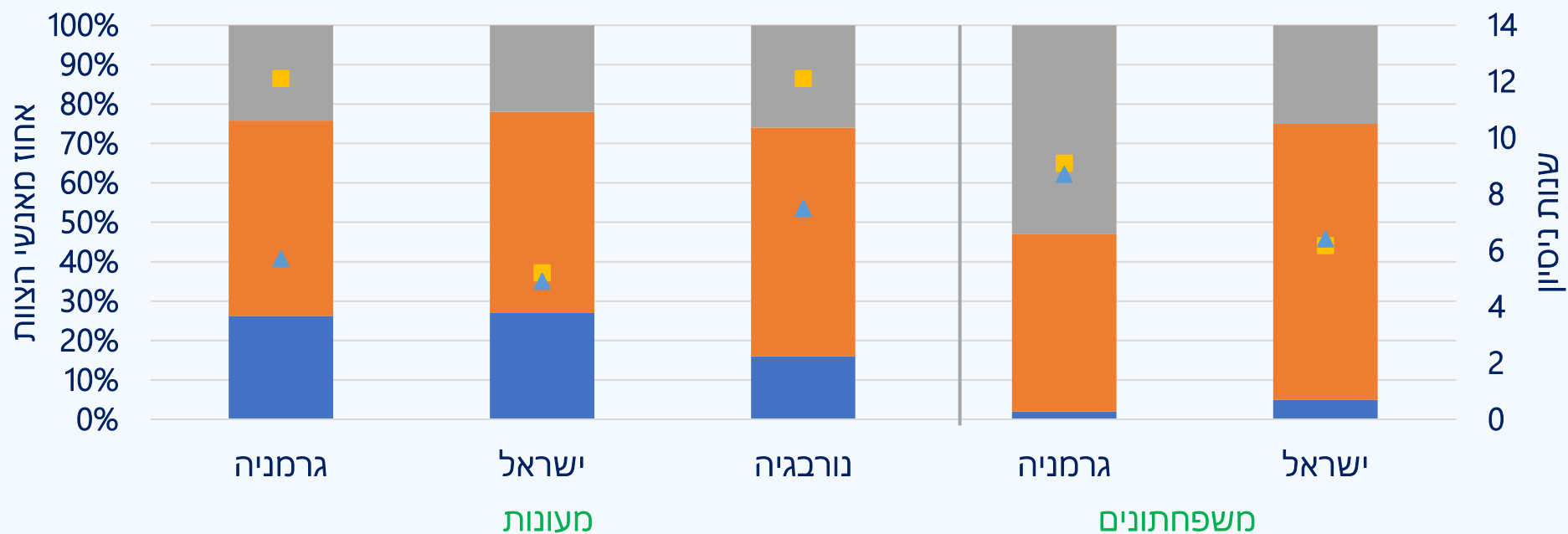
13% מכלל נשות הצוות במעונות ו - 9% מנשות צוותי המשפחתונים הינן בעלות השכלה אקדמית -

ברובן, מנהלות מעונות ורכזות משפחתונים.

מבין מנהלות המעונות - 65% הינן בעלות השכלה אקדמית.

כמעט מחצית מנשות צוותי מעונות ומשפחתונים זקוקות לתמיכה נוספת מהמנהלת שלהן

גיל נשות הצוות במעונות ובמשפחתונים ושנות ניסיון

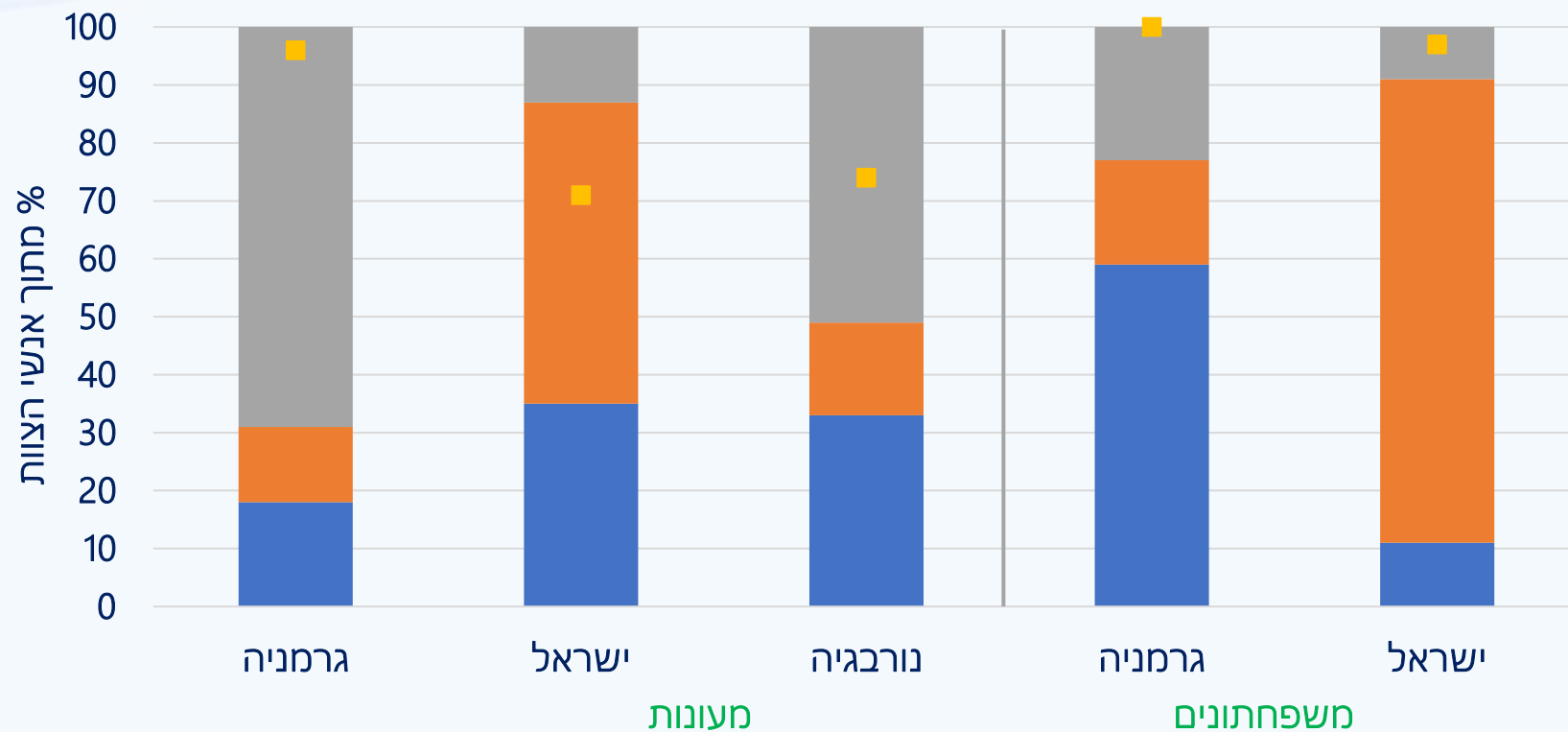
- מתחת לגיל 30
- בין גיל 30 ל-50
- גיל 50 ומעלה
- ניסיון ממוצע
- ▲ ניסיון ממוצע בעבודה עם ילדים מתחת לגיל 3

ממצאים עיקריים:

א. גילן של 70% ממנהלות המשפחתונים נע בין 30-50 שנים. גילן של 27% מצוותי המעונות הוא מתחת גיל 30.

ב. נשות הצוות במשפחתונים הינן בעלות ניסיון רב יותר מנשות הצוות במעונות, הן בניסיון מצטבר, והן בניסיון בעבודה עם ילדים מתחת לגיל 3.

השכלה והכשרה של הצוות במעונות ובמשפחתונים

- השכלה תיכונית ומטה
- הכשרה מקצועית על-תיכונית
- השכלה אקדמית: לפחות BA
- הוכשרו לעבוד עם ילדים

ממצאים עיקריים:

א. בישראל, 80% ממנהלות המשפחתונים ו 52% מנשות צוותי המעונות הינן בעלות הכשרה מקצועית, על-תיכונית.

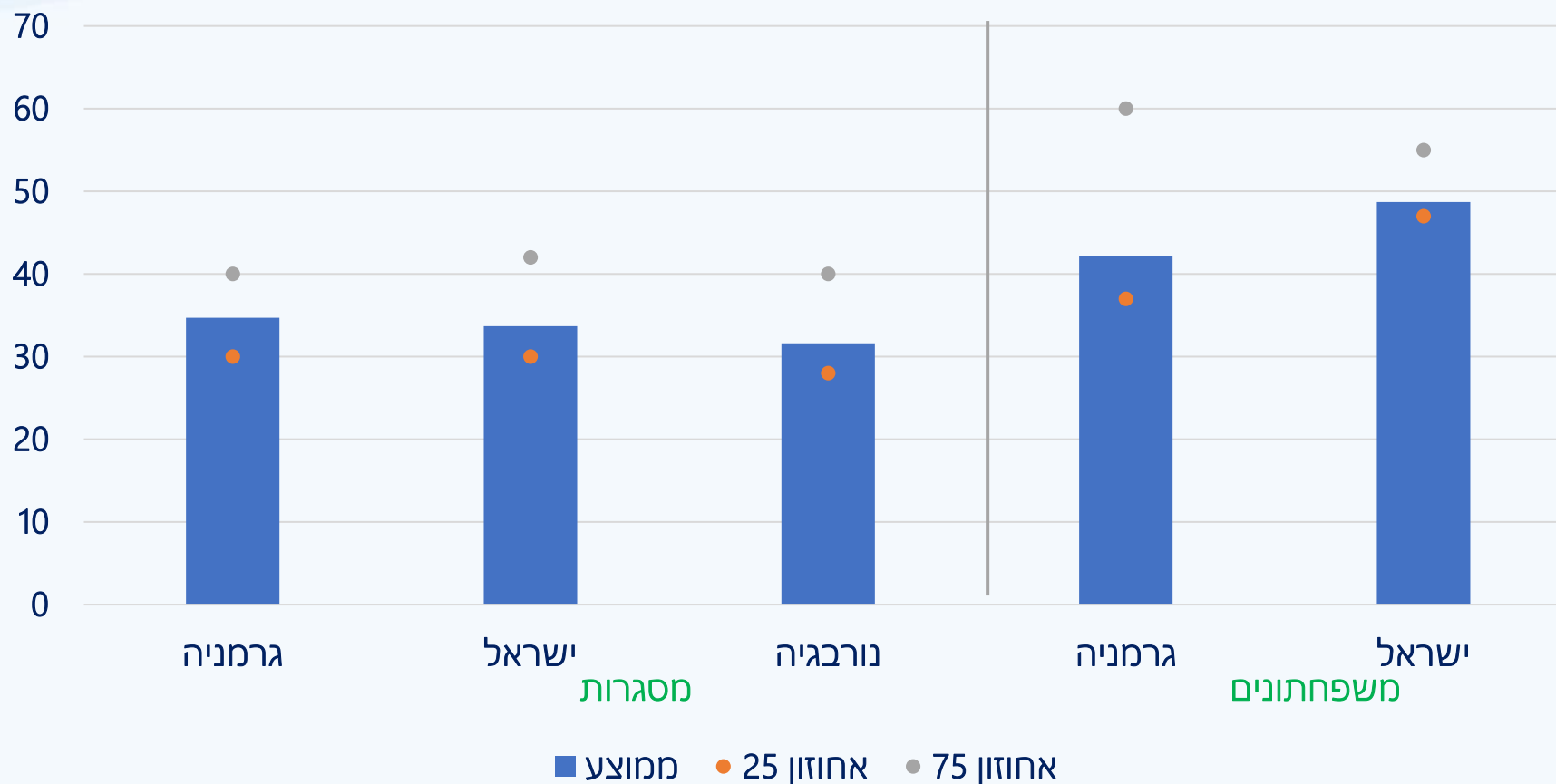
ב. בנורבגיה ובגרמניה אחוז בעלות ההשכלה האקדמית מקרב צוותי המעונות (CENTERS) עומד על 50% ומעלה, לעומת 13% בישראל.

ג. 97% ממנהלות המשפחתונים ו 71% מנשות צוותי המעונות קיבלו הכשרה לעבוד עם ילדים.

סך שעות עבודה שבועיות של צוותי המסגרות

השוואה בין מעונות ומשפחתונים

ממצאים עיקריים:

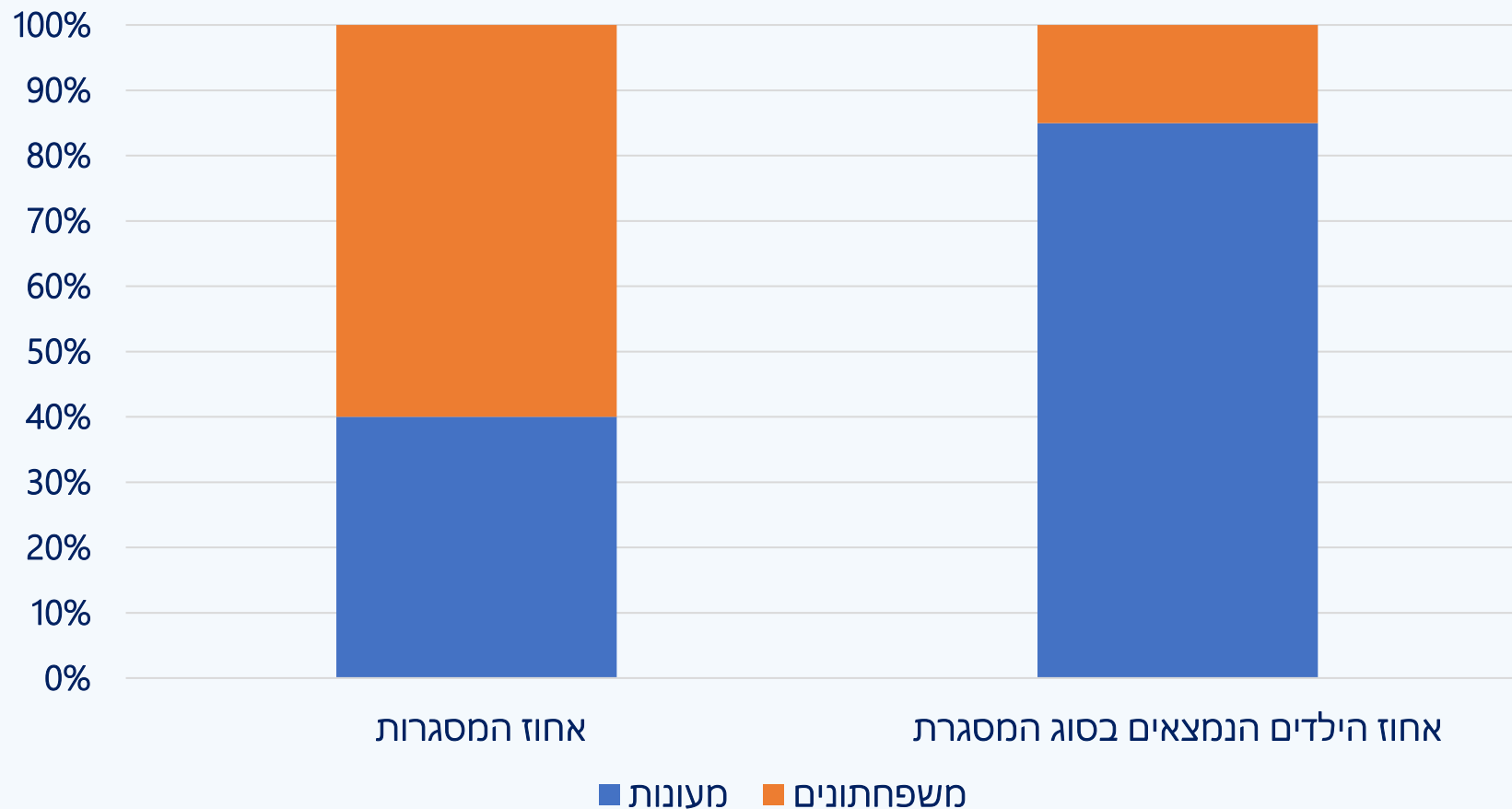
א. ממוצע שעות העבודה השבועי של צוותי המעונות הינו 33.7. ממוצע זה אינו שונה משמעותית מגרמניה ומנורבגיה עבור מסגרות דומות.

ב. ממוצע שעות עבודה שבועי של מנהלות משפחתונים בישראל גבוה פי 1.44 בהשוואה לממוצע השבועי של צוותי מעונות בישראל.

ג. גם בגרמניה, ממוצע שעות העבודה השבועי של צוותי המשפחתונים (42.2 ש"ש) גבוה מממוצע שעות העבודה של צוותי המסגרות (34.7 ש"ש), אך בפער קטן יותר, בהשוואה לישראל.

סוגי המסגרות המפוקחות ומספר הילדים הרשומים

השוואה בין מעונות ומשפחתונים

ממצאים עיקריים:

במסגרות המפוקחות ב 2018:

א. 85% מהילדים בגילאי לידה עד 3 נמצאים במסגרת מסוג מעון, ואילו 15% נמצאים במשפחתונים.

ב. המעונות מהווים רק 40% מכלל מסגרות החינוך-טיפול לגיל הרך, ואילו המשפחתונים מהווים 60%.

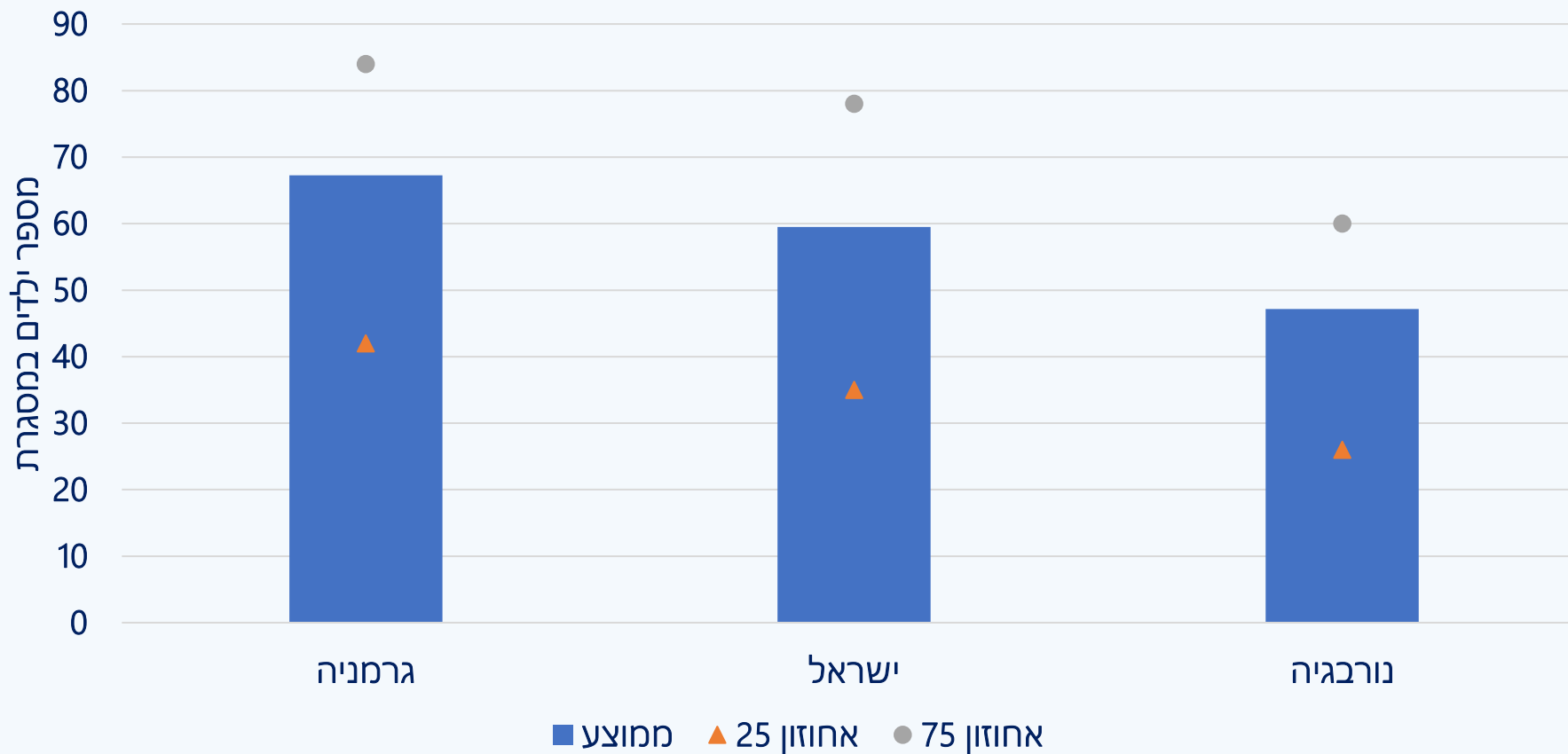

מאפייני המסגרות והילדים

מספר ממוצע של ילדים במסגרות

מתייחס למעונות בישראל

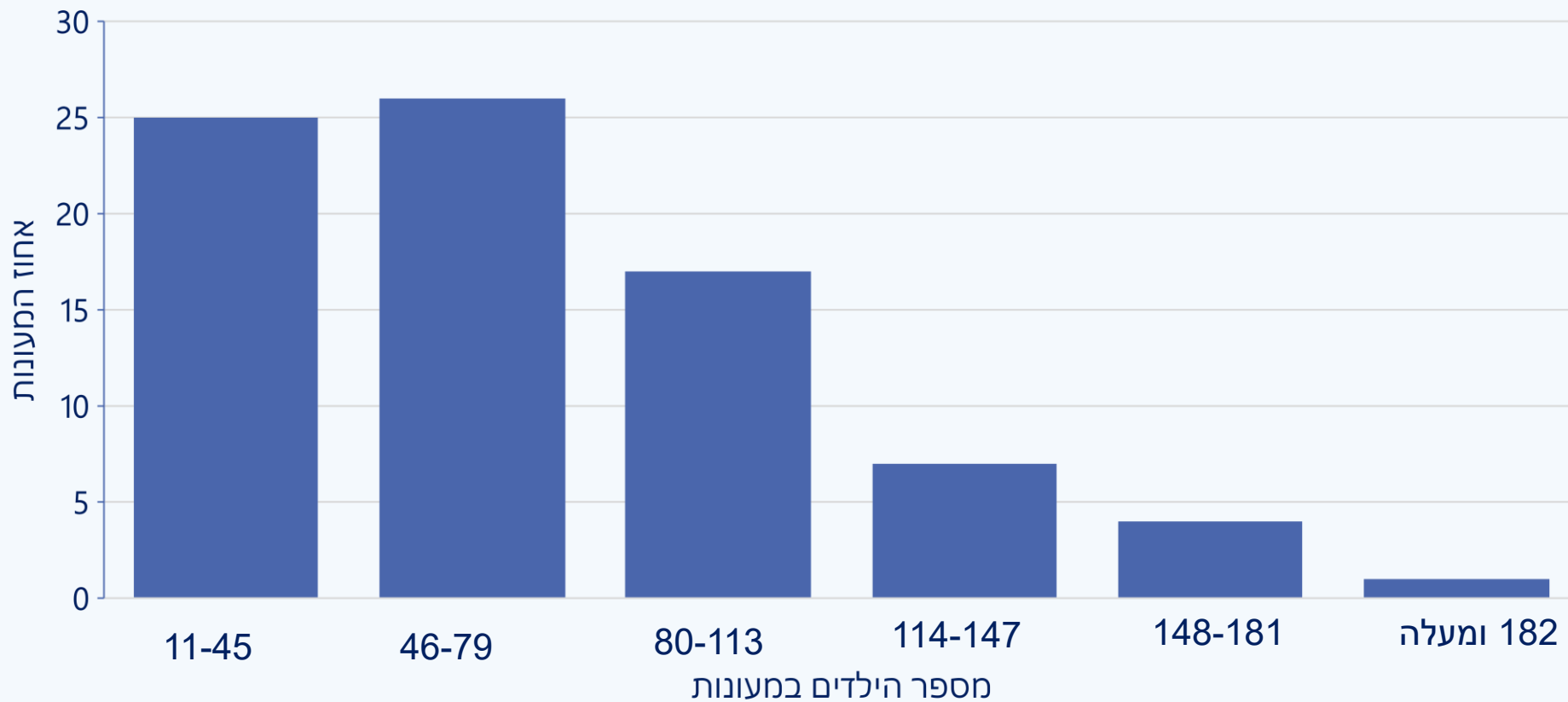
ממצאים עיקריים:

א. בישראל, מספר ממוצע של ילדים במעון הוא 60 ילדים.

ב. מספר ממוצע של ילדים במסגרות בישראל ובגרמניה דומה, אך עם הרכב גילאי שונה.

התפלגות מספר ילדים במעונות המפוקחים

לפי אחוזים במדגם הישראלי ב 2018

ממצאים עיקריים:

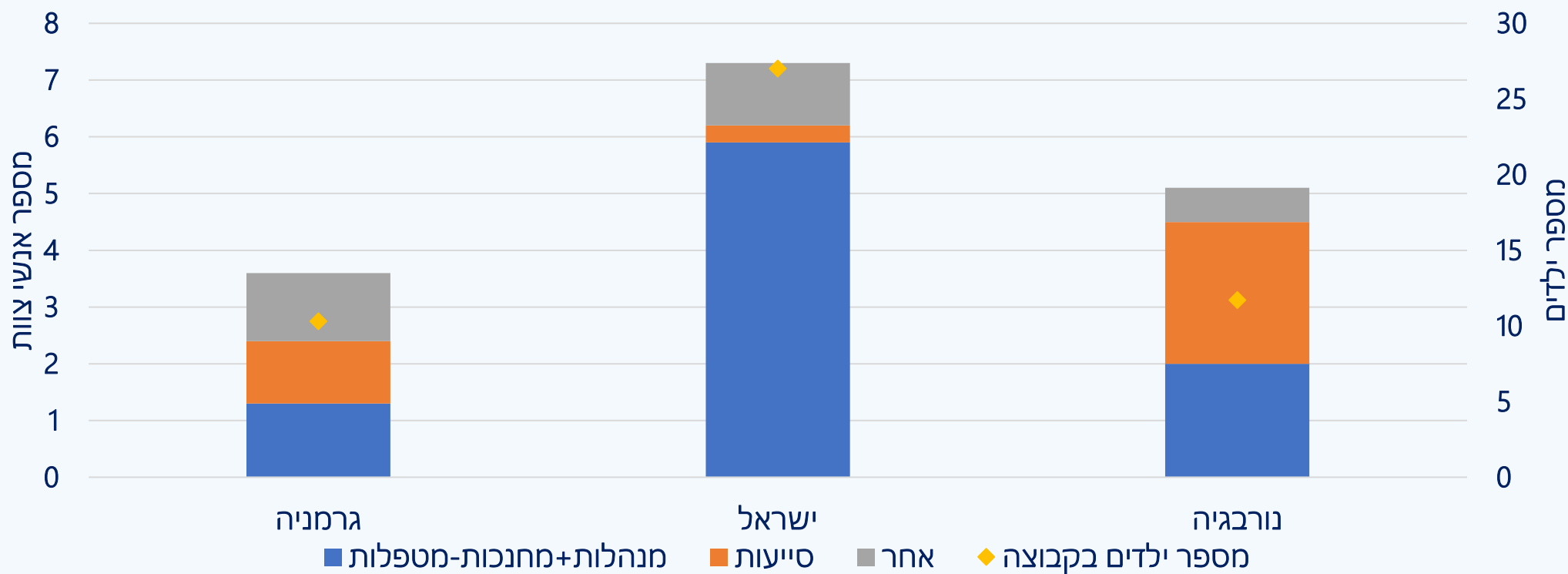
א. מספר ממוצע של ילדים במעון בישראל בשנת 2018 עמד על כ 60 ילדים במסגרת.

ב. לפחות 28% מהמסגרות מכילות מעל 80 ילדים.

ג. ב-11% מהמעונות ישנם בין 114-181 ילדים.

התפלגות אנשי צוות לפי תפקידים וגודל קבוצה

מתייחס לגודל ממוצע של כיתה במעונות

ממצאים עיקריים:

א. בישראל 27 ילדים בממוצע בכיתה.

ב. בישראל ישנן בממוצע 7.3 נשות צוות בכיתה, בהם נכללות - 5.9 מחנכות מטפלות. נתון זה כוללת גם מנהלת/מנהלות מעון.

ג. כן נכללות בקטגוריית "אחר" נשות הצוות, כגון סייעת לילדים עם צרכים מיוחדים, בת שירות לאומי, או מתמחות.

ד. ניתוח זה אינו מתייחס להיקף המשרה של נשות הצוות - חלקי או מלא.

ארגון הקבוצה והתאמת פעילויות לילדים

הפרקטיקות הרווחות בישראל בהשוואה בין סוגי מסגרות

משפחתונים	מעונות	נושא	
79%	53%	אני מקדמת פעילויות שונות בהתאם לשלב ההתפתחותי של הילדים	התאמה לפרט פרקטיקות מותאמות התפתחות
73%	50%	אני מקדמת פעילויות שונות בהתאמה לתחומי העניין של הילדים	
56%	46%	בכל יום אני מציבה מטרות שיקדמו את התפתחות הילדים	
43%	35%	אני מסבירה כיצד פעילות חדשה קשורה לחייהם של הילדים	
27%	15%	אני מתאימה פעילויות בהתחשב בהבדלים ברקע התרבותי של הילדים	
91%	79%	אני מרגיעה ילדים כאשר הם נרגזים	ארגון הקבוצה פרקטיקות התומכות בהתנהגות הילדים
76%	75%	אני עוזרת לילדים להישמע לכללים	
47%	51%	כשהפעילות מתחילה אני מבקשת מהילדים להיות בשקט	
43%	44%	אני עוזרת לילדים להבין את התוצאה בחוסר הישמעות לכללים	

ממצאים עיקריים:

א. פרקטיקות המסייעות לארגון קבוצת הילדים והתנהלות ילדים בקבוצה נמצאו בשיעור דומה במעונות ובמשפחתונים.

ב. פרקטיקות של התאמת פעילויות לשלב ההתפתחותי של הילדים ולתחומי העניין שלהם נמצאו בשיעור גבוה יותר במשפחתונים, לפי דיווחי נשות הצוות החינוכי-טיפולי.

שיעור נשות הצוות במעונות ובמשפחתונים שדיווחו על שימוש בפרקטיקות 'תמיד' או 'כמעט תמיד'

פרקטיקות לקידום התפתחות רגשית-חברתית וקוגניטיבית

הפרקטיקות הרווחות בישראל בהשוואה בין סוגי מסגרות

משפחתונים	מעונות	נושא	
88%	64%	אני מעוזדת את הילדים לשוחח זה עם זה	פרקטיקות המקדמות שפה, אוריינות ומיומנויות מתמטיות
87%	71%	אני ממקמת עצמי בגובה של הילדים כשאני משוחחת איתם או מקשיבה	
73%	56%	אני מקדמת פעילויות של מיון חפצים לפי צבע וצורה	
58%	50%	אני עוזרת לילדים למנות ולהשתמש במספרים	
97%	88%	אני שרה עם הילדים ומשתמשת בחריזה	
94%	87%	לעודד ילדים לעזור זה לזה	פרקטיקות המקדמות התפתחות רגשית-חברתית
90%	89%	לחבק את הילדים	
87%	74%	לעזור לילדים לשוחח על מה משמח אותם	
85%	71%	לעזור לילדים לבטא לדבר על מה שמעציב אותם	

ממצאים עיקריים:

א. פרקטיקות המסייעות להתפתחות אוריינית והתפתחות שפה, נמצאו בשיעורים גבוהים יותר בקרב צוותי המסגרות בהשוואה לפרקטיקות המקדמות מיומנויות מתמטיות.

ב. נשות הצוות במעונות ובמשפחתונים מדווחות על שימוש במגוון פרקטיקות לקידום התפתחות רגשית-חברתית של הילדים, בשיעור גבוה.

שיעור נשות הצוות במעונות ובמשפחתונים שדיווחו על שימוש בפרקטיקות 'במידה רבה'

חסמים לאפקטיביות של מנהלות מסגרות הגיל הרך

השוואה בינ"ל למעונות בישראל

נורבגיה	דנמרק	גרמניה	ישראל	נושא
18%	46%	62%	73%	מחסור בצוות
29%	42%	78%	70%	היעדרויות של הצוות
25%	65%	37%	39%	תקציב ומשאבים שאינם תואמים את הצרכים
6%	32%	24%	37%	מחסור בהזדמנויות ובתמיכה לפיתוח מקצועי של הצוות
19%	30%	57%	32%	רגולציות ומדיניות ממשלה
1%	17%	18%	24%	מחסור בהזדמנויות ובתמיכה לפיתוח מקצועי של המנהלת
0%	16%	31%	14%	העדר תמיכה ומעורבות של ההורים

ממצאים עיקריים:

א. מחסור בצוות והיעדרויות של הצוות - מהווים את החסם הבולט ביותר לעבודה מיטיבה של מנהלות המעונות.

ב. נתון קודם מצביע על שיעור תחלופה שנתי של לפחות 30% מקרב נשות הצוותים במעונות.

אחוז מנהלות המסגרות שדיווחו על גורמים שמגבילים את יעילותן "במידה רבה" או "די הרבה"

תחומי הצורך בהשקעה תקציבית נוספת

סדרי עדיפויות עפ"י דירוג הצוותים במסגרות

נורבגיה	דנמרק	גרמניה	מעונות בישראל	נושא
49%	43%	73%	94%	שיפור משכורות
74%	83%	78%	84%	הקטנת גודל קבוצה ע"י גיוס צוות נוסף
56%	52%	47%	79%	פיתוח מקצועי/הדרכה באיכות גבוהה
66%	64%	49%	76%	תמיכה וקידום ילדים עם צרכים מיוחדים
26%	24%	44%	74%	הפחתת עומס אדמיניסטרטיבי מהצוות
22%	22%	40%	71%	השקעה בצעצועים וחומרים סביבת פנים וחץ
17%	16%	44%	64%	שיפור מבנה ומתקנים
28%	39%	30%	61%	תמיכה וקידום ילדים מבתים מוחלשים

ממצאים עיקריים:

א. לצד גובה שכר וגודל קבוצה, ניכר צורך בפיתוח מקצועי של הצוות להתמודד עם מאפיינים ייחודיים של הילדים במעונות.

ב. ניכר הצורך בפיתוח ובטיפוח איכות הסביבה החינוכית - בתוך המעון ובסביבותיו.

שיעור נשות הצוות שדיווחו על צורך 'בינוני' או 'גבוה' בהשקעה תקציבית נוספת לפי נושאים

רקע סוציו-אקונומי וילדים עם צרכים מיוחדים במסגרות בישראל

אחוז המסגרות בהם יותר מ 10% ילדים עם המאפיינים הבאים:

ממצאים עיקריים:

א. ב 51% מהמשפחתונים ישנו שיעור יחסי גבוה יותר של ילדים מרקע סוציו-אקונומי נמוך, לעומת 21% מהמעונות.

ב. ב 8% מהמשפחתונים יש יותר מ 10% ילדים בעלי צרכים מיוחדים, בהשוואה ל 2% מהמעונות.

המלצות ודגשים לקובעי מדיניות

המלצות מרכזיות

המלצות לקובעי מדיניות

לאור דרישה הולכת וגוברת למסגרות חינוך-טיפול עבור ילדים מתחת גיל 3, חשוב !!
להגדיל הצע ולהבטיח את **איכות המסגרות**, בד בבד.

חשוב לקדם הכרה בצוותי מסגרות חינוך-טיפול לגיל הרך
כאנשי מקצוע:

להבטיח כי צוותי המסגרות יפתחו את יכולותיהם לאורך כל תקופת הקריירה שלהם בתחום, באמצעי למידה פורמלית ובלתי-פורמלית, כדי להבטיח חינוך-טיפול איכותי לילדים מתחת גיל 3.

שם המשחק

איכות

"עין הפיקוח": שיפור מתמיד של איכות המסגרות
בדגש על שלומות הילדים ואנשי צוות
וקשר עם הורים

נושאים ומדדים לפיקוח	אינטראקציה של הצוות עם הילדים כמדד, פרקטיקות ושגרת עבודה
תמיכה בקשר עם הורים ועידוד מעורבותם, הן כשגרות עבודה והן כפעילות ייחודית.	התאמת פרקטיקות לצרכי הילד כפרט ולתחומי התעניינותו, כמדד, פרקטיקות ושגרת עבודה
יצירת תנאים הדואגים לרווחת הצוות, לפיתוח המקצועי שלו לידע ולמיומנויות.	התאמת פרקטיקות לצרכי ילדים עם צרכים מיוחדים

יצירת רצף למידה והתנסויות בין המסגרת למרחב הביתי

דאגה לסטנדרט מינימום לכל המסגרות

פנדמיה COVID-19: השפעה על הורים והצורך במסגרות

המלצות לקובעי מדיניות

עבור הורים לילדים עד גיל 3, עבודה מהבית במקביל לצורך
לטפח את התפתחות ילדיהם מהווה מקור **לתסכול וללחץ**

דאגה להמשך פעילותן של מסגרות חינוך-טיפול **לידה-3**
בזמן חירום עבור עובדים חיוניים, מאתגרת יותר מפתחת
מסגרות החינוך הקדם-יסודי והיסודי, **משום הפרגמנטציה**
הקיימת בכל העולם, במתן השירות והפעלת המסגרות על
ידי גופים רבים.

בארצות בהן מסגרות רבות מופעלות על ידי הסקטור הפרטי,
צוותי חינוך-טיפול עומדים בפני סכנה של ירידה בהכנסה או
אפילו אובדן מקום העבודה. הגופים המפעילים עומדים בפני
פשיטת רגל או אובדן הכנסות, גם משום שהורים מהססים
לשלוח את ילדיהם חזרה למסגרות.

צורך גובר
בהשקעה
במסגרות לידה-3
ובדאגה לצוותי
המסגרות
בזמן חירום